

«ایران ترکمن باغشی لاری؛ کلاله و مراوه تپه شهرستانی»

■ یادداشت نخست

کتاب «ایران ترکمن باغشی لاری، کلاله و مراوه تپه شهرستانی» زندگی نامه و مشخصات بیش از ۸۰ نفر از باغشی ها، نوازندگان و نی نوازان مناطق شرقی سرزمین گرگان و دشت - به ویژه شهرستان های کلاله و مراوه تپه - را دربر می گیرد. در این کتاب، اطلاعاتی چون مشخصات فردی و خانوادگی باغشی ها و نوازندگان و همچنین پیشینه ی هنری آنان، در اختیار مخاطبان قرار گرفته است. علاوه براین، ذیل معرفی و ارائه شرح حال هریک از این ۸۰ چهره ی هنری، نام اساتید آنان نیز درج شده، که بدین طریق در کتاب یادشده، اسامی صدها نفر از هنرمندان عرصه موسیقی ترکمن (در شرق استان گلستان) برای نخستین بار ثبت و درج گردیده است.

این اثر ماندگار به همت اعضای انجمن ادبی «قورقوت آتا»ی شهرستان کلاله و با هدف ثبت، معرفی و پاسداشت بخشی از میراث فرهنگی، ادبی و موسیقایی ترکمن تدوین و توسط انتشارات پیکریحان گرگان در سال ۱۴۰۵ منتشر شده است.

آیین رونمایی از کتاب «ایران ترکمن باغشی لاری، کلاله و مراوه تپه شهرستانی»، روز سه شنبه ۱۷ شهریورماه ۱۴۰۵، با حضور جمعی از هنرمندان، پژوهشگران و علاقه مندان فرهنگ و هنر ترکمن، در سالن اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان کلاله برگزار شد.

آقای قمرالدین سیدی، شاعر، محقق، نویسنده و مجری توانمند ترکمن صحرا، با هنرنمایی تمام، این برنامه را اجرا نمود.

این مراسم رونمایی با برنامه های متنوع فرهنگی و هنری همراه بود و در بخش هایی از آن، موسیقی محلی ترکمن اجرا و کلیپ هایی از زندگی و فعالیت باغشی های نامدار، از جمله اراز محمد باخوشی و تویلی دردی زاده، برای حاضران پخش شد.

حضور جمعی از باغشی ها، نوازندگان و هنرمندان ترکمن، به همراه گروهی از علاقه مندان به فرهنگ ترکمن، جلوه های ویژه به این مراسم بخشیده بود.

■ باغشی‌ها؛ حافظان تاریخ و هویت فرهنگی

در بخشی از این مراسم، دکتر ستاربردی فجوری، به نمایندگی از انجمن ادبی قورقوت‌آتا، ضمن ادای خیرمقدم به حاضران، با استناد به بیت معروف سعدی: «نام نیکو گر بماند ز آدمی/ به کزو ماند سرای زرنگار»، تألیف این کتاب را مصداقی از «برجای گذاشتن نام نیک و میراث ماندگار» دانست و اظهار کرد: کسانی که برای ثبت و حفظ فرهنگ یک قوم تلاش می‌کنند، در حقیقت بخشی از هویت و تاریخ آن جامعه را برای نسل‌های آینده به یادگار می‌گذارند. دکتر فجوری با اشاره به محتوای کتاب افزود: این اثر می‌تواند به عنوان شناسنامه باغشی‌ها و نوازندگان شهرستان‌های کلالة و مراوه‌تپه در آینده جایگاه یک کتاب مرجع را پیدا کند.

وی باغشی‌ها را فراتر از مرزهای قوم و نژاد، متعلق به جامعه دانست و آنان را حافظان تاریخ، ادبیات و فرهنگ و انتقال‌دهندگان این میراث به نسل‌های آینده معرفی کرد.

ایشان همچنین ابراز امیدواری کردند که در ادامه‌ی این فعالیت پژوهشی، جلد‌های بعدی کتاب با معرفی باغشی‌ها و هنرمندان شهرستان‌های دیگر نیز تدوین و منتشر خواهد شد.

■ تأکید بر جایگاه باغشی‌ها در فرهنگ ترکمن

در ادامه، دکتر هادی دادخواه، رئیس اداره فرهنگ و ارشاد اسلامی شهرستان کلالة، با اشاره به جایگاه ویژه باغشی‌ها در فرهنگ ترکمن، اظهار داشت:

«باغشی‌ها تنها نوازنده و خواننده نیستند؛ آنان حکیمانی هستند که اخلاق، تاریخ و هویت یک قوم را در نغمه‌های خود نهفته دارند.»

وی گردآوری این میراث ارزشمند در قالب یک اثر مکتوب را گامی مهم در مسیر پاسداری از فرهنگ بومی و استمرار ارتباط نسل‌های جدید با ریشه‌های فرهنگی خود دانست. دادخواه هم‌چنین بر ضرورت حمایت نهادهای فرهنگی از هنرمندان و پژوهشگران بومی تأکید کرد و گفت توسعه پایدار کلاله در گرو توجه به اصالت‌های فرهنگی و حمایت از ظرفیت‌های هنری و پژوهشی منطقه است.

■ تجلیل از مؤلفان و هنرمندان

در پایان این مراسم، از مؤلفان کتاب و اعضای انجمن ادبی قورقوت‌آتا، به پاس تلاش آنان در تدوین این اثر فرهنگی، تقدیر شد.

هم‌چنین جمعی از باغشی‌ها و نوازندگان حاضر در برنامه از جمله؛ قلی قلی‌زاده، سلیمان غراوی، دیدار سمیع‌زاده، احمد کشواد، طاعی صوفی یوسف‌نیا و خانم هانیه علیزاده و نیز عوامل اجرایی مراسم که در مسیر حفظ، معرفی و ترویج فرهنگ و هنر منطقه فعالیت کرده‌اند، با اهداء لوح سپاس، مورد تجلیل و تقدیر قرار گرفتند. کتاب «ایران ترکمن باغشی‌لاری؛ کلاله و مراوه‌تپه شهرستانی» می‌تواند گامی مؤثر در مستندسازی میراث شفاهی و موسیقایی ترکمن و ثبت نام و یاد هنرمندانی باشد که بخشی از تاریخ فرهنگی منطقه را رقم زده‌اند.

